

รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถ ในการจัดการเรียนรู้ ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

ณัฐกาญจน์ อนันทรวัน¹

มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย

บทความวิจัย

รับต้นฉบับ: 1 มีนาคม 2566

รับตีพิมพ์: 7 ตุลาคม 2566

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยและพัฒนา มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) พัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครู ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม 2) ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม กลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ ศิลปะในห้องเรียนรวม ได้แก่ครูศิลปะ อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศึกษาระดับอุดมศึกษาและนักศึกษาฝึก ประสบการณ์วิชาชีพครูสาขาวิชาศิลปศึกษา จำนวน 12 คน กลุ่มตัวอย่างในการทดลองใช้รูปแบบ ได้แก่ นักศึกษาสาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย จำนวน 30 คน เครื่องมือในการวิจัย ประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์เพื่อศึกษาแนวทางการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม 2)แบบวัดความรู้ ความเข้าใจ 3)แบบประเมินตนเอง 4) แบบประเมินการจัดการเรียนรู้ 5)แบบประเมินความพึงพอใจ 6) ประเด็นคำถามแบบมีโครงสร้างสำหรับการสนทนากลุ่ม

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ ให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ประกอบด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ 5 ขั้น หรือ KAPPA Model คือ 1) ขั้นบูรณาการความรู้ศิลปะและการจัดการเรียนรวม (Knowledge integration) 2) ขั้นวิเคราะห์ปัญหาในห้องเรียนรวม (Analyze Problems) 3) ขั้นวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะใน ห้องเรียนรวม (Planning) 4) ขั้นการฝึกฝนกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (Practice) 5) ขั้นการประเมินและพัฒนาความสามารถ (Assessment and development)

2. ผลการทดลองใช้ KAPPA Model กับกลุ่มทดลอง พบว่า 1) มีความรู้ความเข้าใจด้านการจัดการ เรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 2) การประเมิน ตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมของกลุ่มตัวอย่างหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) การจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมอยู่ในระดับดีมาก มีคะแนนเฉลี่ย

¹ กรุณาส่งถึง ณัฐกาญจน์ อนันทรวัน มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย E-mail: nattakarn.ana@lru.ac.th

80.70 4) ความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.47 (ร้อยละ 89.47) 5) การสนทนากลุ่มหลังการทดลองพบว่า กลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนรวม สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการออกแบบกิจกรรมศิลปะสำหรับสอนนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมได้

คำสำคัญ: นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ การจัดการเรียนรู้ศิลปะ ห้องเรียนรวม

MODELS OF ART TEACHER PROFESSIONAL STUDENTS TO ENHANCE ABILITIES IN LEARNING MANAGEMENT IN ARTS FOR STUDENT DIVERSITY IN INCLUSIVE CLASSROOM

Nattakarn Ananrawan¹

Loei Rajabhat University

Research Article

Received: 1 March 2023

Accepted: 7 October 2023

This research and development aimed 1) to develop models of art teacher professional students to enhance abilities in learning management in arts for student diversity in inclusive classroom 2) to evaluate the use of models of art teacher professional students to enhance abilities in learning management in arts for student diversity in inclusive classroom. The sample group in art learning management approaches in inclusive classrooms were 12 art educators in higher education and art teacher professional students. The sample group in the experiment using the model were 30 art teacher students in Faculty of Education, Loei Rajabhat University. The research tools consisted of 1) an interview form to study the guidelines for learning management in arts in inclusive classroom 2) cognitive and understanding test 3) self-assessment form 4) learning management evaluation form 5) satisfaction assessment form 6) structured questions for group discussion

The result demonstrated that

1. The models of art teacher professional students to enhance abilities in learning management in arts for student diversity in inclusive classroom have five stages; known as KAPPA Model which are 1) Knowledge integration 2) Analyze Problems. 3) Planning art activity in inclusive classroom 4) Practice teaching 5) Assessment and development skills

2. The results of the experiment by using KAPPA Mode with the sample group found that: 1) The knowledge and understanding in art learning management in inclusive classroom was higher after learning at the statistically significant level of .05. 2) The self-assessment in the art learning management in inclusive classroom of the sample group was higher after learning at the statistically significant level of .05. 3) The art learning management in inclusive classroom of the sample group was very good at an average score

¹ Correspondence concerning this article and requests for reprints should be addressed to Nattakarn Ananrawan E-mail: nattakarn.ana@lru.ac.th

of 80.70 4) The satisfaction assessment in the use of the KAPPA Model to enhance abilities in learning management in arts for student diversity in inclusive classroom was at highest level with an average of 4.47 (89.47%) 5) The results of group discussions after the experiment revealed that the sample group had knowledge and understanding about learning management in the integrated classroom and they were able to apply knowledge and skills in designing art activities for teaching student diversity in an inclusive classroom.

Keywords: art teacher professional students, art learning management, inclusive classroom

บทนำ

กระบวนการผลิตครูมีความจำเป็นต้องวางรากฐานความรู้และทักษะในการจัดการเรียนรู้ก่อนที่นักศึกษาครูจะออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา ซึ่งในปัจจุบันนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูต้องสอนนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายในชั้นเรียนเดียวกัน ตามแนวทางการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม (Inclusive Education) ที่จัดการศึกษาให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมกับนักเรียนทั่วไปในชั้นเรียนเพื่อพัฒนานักเรียนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ (Open Society Foundation, 2019) โดยในปัจจุบันการศึกษาแบบเรียนรวมกำลังแพร่ขยายไปยังโรงเรียนทุกจังหวัดทุกสังกัด ทุกระดับชั้น ซึ่งข้อมูลของระบบบริหารจัดการข้อมูลโรงเรียนเรียนรวม โดยสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2565) ณ วันที่ 10 พฤศจิกายน 2565 พบว่าจำนวนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมมีจำนวน 394,465 คน ใน 22,530 โรงเรียน ซึ่งในทางการศึกษานักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม คือนักเรียนที่มีความจำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลือเนื่องด้วยการขาดความสามารถ (Disability) ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม สติปัญญา แต่มีระดับสติปัญญาและความสามารถอยู่ในเกณฑ์ที่สามารถเรียนรู้ตามหลักสูตรปกติได้ โดยในการจัดการเรียนร่วมนั้นวิชาศิลปะไม่มีข้อจำกัดสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ เนื่องจากศิลปะเป็นวิชาที่นักเรียนทุกคนสามารถเรียนรู้ร่วมกันได้ ทำให้นักเรียนเกิดความสุข และสามารถแสดงออกทางศิลปะได้อย่างเท่าเทียม ดังที่ Efland (2002) สรุปว่าศิลปะมีความสำคัญต่อมนุษย์ สิ่งต่างๆสร้างขึ้นจากความคิดและอารมณ์ ความรู้สึกรวมถึงการจินตนาการไปสู่การบูรณาการความรู้จากโลกภายนอก เป็นการสร้างความเข้าใจ ช่วยให้ค้นพบความจริง เชื่อมโยงกับขอบเขตความรู้ไปสู่การยอมรับ โดยผู้เรียนพัฒนามุมมองและทักษะประสบการณ์ของตนเองผ่านศิลปะ การนำศิลปะไปใช้กับนักเรียนในห้องเรียนรวมจึงมีผลอย่างยิ่งต่อการพัฒนาผู้เรียน ครูศิลปะจึงมีความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษให้ได้รับโอกาสทางการเรียนร่วมกับนักเรียนปกติ และใช้ชีวิตร่วมในสังคมอย่างคนทั่วไป นักศึกษาวิชาชีพครูจึงจำเป็นต้องมีความรู้เกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวม และเสนอรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละประเภทและช่วงวัย สอดคล้องกับ Sakarnah & Abu Nair (2014) ที่นำเสนอว่า ครูต้องสามารถสอนทั้งนักเรียนปกติและนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนรวมให้มีประสิทธิภาพ การสอนนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนรวมถือเป็นความท้าทายสำหรับครูที่เคยสอนแต่นักเรียนปกติ ครูจึงต้องกำหนดแผนการจัดการเรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งไม่ใช่เรื่องง่ายที่จะจัดการเรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จในห้องเรียนที่นักเรียนมีความแตกต่างหลากหลาย

การผลิตครูศิลปะในปัจจุบันจึงต้องพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้เป็นสำคัญก่อนที่นักศึกษาจะไปประกอบอาชีพครูเมื่อจบการศึกษา โดยการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมที่มีผู้เรียนที่หลากหลายเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยให้นักศึกษาสามารถจัดการเรียนรู้ในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตั้งแต่ขั้นฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาที่นักศึกษาจะได้นำศิลปะเข้าไปช่วยพัฒนานักเรียนให้เกิดการเรียนรู้

และการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุข แต่จากการศึกษาหลักสูตรการผลิตครูศิลปะในสถาบันอุดมศึกษาพบว่าในภาพรวมส่วนใหญ่หลักสูตรไม่มีการเรียนการสอนในรายวิชาที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวมหรือการศึกษาสำหรับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษที่เป็นวิชาบังคับ ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะขาดความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนรวม และจากการนิเทศการสอนนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาในช่วงหลายปีที่ผ่านมาพบว่านักศึกษามีปัญหาในการจัดการชั้นเรียนเนื่องจากนักเรียนมีความสามารถและพฤติกรรมที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะในระดับประถมศึกษาจะพบนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในห้องเรียนในเกือบทุกระดับชั้น แต่นักศึกษาครูศิลปะไม่มีความรู้เกี่ยวกับประเภทของนักเรียนในห้องเรียนรวม ไม่เข้าใจวิธีการจัดการชั้นเรียนและการช่วยเหลือดูแลนักเรียนที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้หรือมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม

ดังนั้นในงานวิจัยนี้จึงเป็นการวิจัยและพัฒนาเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ทำให้นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้พัฒนาตนเองก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู สามารถจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนในห้องเรียนรวมทุกระดับชั้น โดยมีความเข้าใจนักเรียน สามารถจัดการเรียนรู้และประเมินผล การเรียนที่เหมาะสมกับสภาพจริงของนักเรียนและมีการแก้ปัญหาเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้อย่างบุคคล ซึ่งผู้วิจัยได้พัฒนารูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูให้มีองค์ประกอบสอดคล้องกับรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของ Joyce, Weil & Calhoun (2004) คือการกำหนดแนวคิดและหลักการของรูปแบบ มีวัตถุประสงค์ เนื้อหา กิจกรรมการเรียนรู้และการวัดประเมินผล รูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะจึงเป็นการพัฒนาขึ้นตามหลักการและกระบวนการ ด้านทฤษฎี แนวคิด (2561) ระบุว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้ต้องมีองค์ประกอบ 4 อย่างคือ ปรัชญาทฤษฎีหลักการ ลักษณะการจัดการเรียนรู้ การจัดองค์ประกอบ และเทคนิคการสอน และวลิตา อุ่นเรือน (2563) ที่สรุปไว้ว่ารูปแบบการจัดการเรียนรู้หรือแผนการดำเนินการสอนที่เป็นระบบสอดคล้องกับทฤษฎี หลักการเรียนรู้และผ่านการทดสอบประสิทธิภาพ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยประกอบการศึกษาสัมภาษณ์ครูศิลปะและผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องสังเคราะห์เป็นรูปแบบก่อนนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาชีพครู ก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม และเพื่อเป็นการรับรองรูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะที่พัฒนาขึ้น ก่อนนำไปใช้ในหลักสูตรผลิตครูศิลปะในสถาบันอุดมศึกษาและนำไปปรับใช้เพื่อการพัฒนาครูศิลปะในโรงเรียนต่อไป

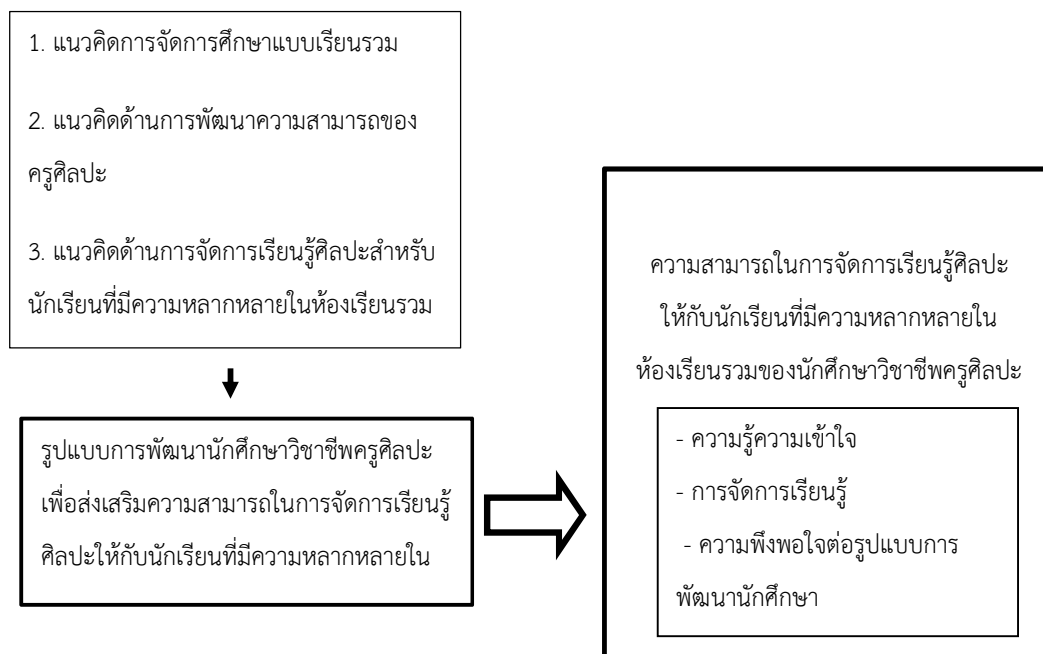
วัตถุประสงค์การวิจัย

1. พัฒนารูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

2. ประเมินผลการใช้รูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดในการวิจัยนี้พัฒนาขึ้นจากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม การพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะและการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ประกอบกับการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำข้อมูลมาพัฒนารูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม และนำไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูในสถานศึกษา เพื่อให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบวิจัยและพัฒนา (Research and Development) เก็บรวบรวมข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ โดยมีกระบวนการวิจัย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับแนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม ได้แก่ แนวคิดการจัดการศึกษาแบบเรียนรวม แนวคิดด้านการพัฒนาความสามารถของครูศิลปะ แนวคิดด้านการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลาย และสร้างเครื่องมือสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเพื่อศึกษาข้อมูล

เบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม โดยแบบสัมภาษณ์มี 4 ตอน คือ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์ 2) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม 3) ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ และ 4) ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ โดยสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่าง 12 คน ได้แก่ 1) ครูศิลปะระดับชั้นประถมศึกษา จำนวน 3 คน 2) ครูศิลปะระดับชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 3 คน 3) อาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 3 คน และ 4) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะที่อยู่ในระหว่างฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูและได้รับมอบหมายให้สอนศิลปะในห้องเรียนรวม จำนวน 3 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างข้อที่ 1) - 3) คัดเลือกจากผู้ที่มีประสบการณ์การทำงานไม่น้อยกว่า 5 ปี ก่อนการสัมภาษณ์นำเครื่องมือตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือด้านความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) และความเหมาะสมของแบบสัมภาษณ์ โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 1.00 แสดงว่าแบบสัมภาษณ์มีคุณภาพเหมาะสมต่อการนำไปใช้ เมื่อได้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์แล้ววิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) สรุปประเด็นโดยจัดประเภทข้อมูลด้าน สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมในปัจจุบัน ปัญหาที่พบ แนวทางการพัฒนาครูศิลปะในการจัดการเรียนรู้ให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมและข้อค้นพบอื่นๆ

ขั้นตอนที่ 2 พัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมจากการนำข้อมูลที่ได้ศึกษาและสังเคราะห์ในระยะที่ 1 โดยกำหนดองค์ประกอบและเนื้อหาของรูปแบบ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม จำนวน 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง รวมทั้งสิ้น 40 ชั่วโมง พร้อมสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลด้านความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ประกอบด้วย 1) แบบวัดความรู้ความเข้าใจก่อนและหลังเรียน เป็นข้อสอบอัตนัย จำนวน 6 ข้อ 30 คะแนน 2) แบบประเมินตนเองก่อนและหลังการเรียนรู้ด้วยรูปแบบที่พัฒนาขึ้นใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ 3) แบบประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ ตามเกณฑ์ตัวชี้วัดประกอบด้วย 3 ประเด็นคือ (1) การประเมินคุณภาพของการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (2) ความสามารถในการปฏิบัติการสอน (3) พฤติกรรมการสอนและบุคลิกภาพ รวมจำนวน 20 ข้อ 100 คะแนน หลังจากพัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมและเครื่องมือในการวัดประเมินผลแล้ว ได้มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (content validity) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คนพบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.60-1.00 ในทุกประเด็นการประเมิน แสดงว่ารูปแบบและเครื่องมือในการวัดประเมินผลมีความเหมาะสมต่อการนำไปใช้

ขั้นตอนที่ 3 ทดลองใช้รูปแบบรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม มีการกำหนดประชากร คือ นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะในสถาบันอุดมศึกษาที่กำลังศึกษาในชั้นปีที่ 4 ซึ่งอยู่ระหว่างการเตรียมความพร้อมก่อนออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู และมีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) คือ

นักศึกษาศาสาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ชั้นปีที่ 4 จำนวน 30 คน ที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาการจัดการเรียนรู้ทัศนศิลป์1ภาคเรียนที่ 1/2561 เป็นนักศึกษาที่ผ่านการเรียนในวิชาพื้นฐานการศึกษาและวิชาเอกทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ มีความพร้อมในการออกฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู การดำเนินการทดลองใช้วิธีการวิจัยแบบกึ่งทดลอง (Quasi-experimental Research) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างกลุ่มเดียว ประเมินก่อนและหลังการทดลอง (One group pretest-posttest design) ระยะเวลาทดลองจำนวน 10 สัปดาห์ วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยการหาค่าเฉลี่ย ร้อยละ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC For WINDOW และวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

ขั้นตอนที่ 4 ประเมินรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ดังนี้ 1) ประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมแบบ โดยใช้แบบประเมินแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อคำถาม ใช้เกณฑ์การให้คะแนนแบบ Analytic Rubrics 2) ประเมินด้วยการสนทนากลุ่ม (Focus group) โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างเพื่อเข้าร่วมสนทนากลุ่มจากผลการประเมินหลังการทดลอง โดยคละกลุ่มตามระดับคะแนน สูง กลาง ต่ำ กลุ่มละ 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน ประเด็นในการสนทนากลุ่มเกี่ยวข้องกับความรู้ความเข้าใจรูปแบบ คุณภาพของเนื้อหาในการสอนและการนำไปประยุกต์ใช้ มีการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา(content validity) ของเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พบว่ามีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ที่ 0.93

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ปรากฏดังนี้

1.1 สภาพทั่วไปของการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมในปัจจุบัน พบว่า การจัดการเรียนรวม

ในโรงเรียนเป็นการให้โอกาสทางการศึกษาให้นักเรียนทุกคนโดยไม่แบ่งแยก โดยพบว่าประเภทของเด็กที่มีความต้องการพิเศษในห้องเรียนรวมที่พบมาก คือ สมาธิสั้น พัฒนาการช้ากว่าวัย บกพร่องทางการเรียนรู้ (LD) และออทิสติก ซึ่งการจัดการเรียนรวมสามารถนำเอาวิชาศิลปะมาจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักเรียนในห้องเรียนรวมได้ เพราะศิลปะช่วยสร้างจินตนาการ ทำให้นักเรียนมีสมาธิ เรียนรู้ผ่านกิจกรรม เรียนรู้การใช้วัสดุอุปกรณ์ และยังสามารถนำศิลปะไปบูรณาการกับวิชาอื่นเพื่อให้นักเรียนเข้าใจเนื้อหามากขึ้น กิจกรรมศิลปะช่วยให้นักเรียนได้แสดงตัวตน ยอมรับในความแตกต่างของผู้อื่น ภูมิใจในตนเอง อีกทั้งช่วยให้นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเห็นคุณค่าในตัวเองมากขึ้น

1.2 ปัญหาที่พบในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม พบว่า ครูศิลปะขาดความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และไม่คุ้นเคยกับการสอนนักเรียนมีความแตกต่างกันในห้องเรียนรวม ซึ่งครูต้องเตรียมกิจกรรมที่หลากหลาย เข้าใจนักเรียน ปรับการสอนแบบร่วมมือให้นักเรียนรู้จักแบ่งปันช่วยเหลือเกื้อกูลและครูต้องคอยเสริมแรงบวกให้กับนักเรียน

1.3 แนวทางการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ พบว่า ควรให้นักศึกษาได้สังเกตการณ์สอนในห้องเรียนรวมเพื่อสร้างประสบการณ์ วิเคราะห์ปัญหา ปรับทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ เข้าใจความแตกต่างของนักเรียน มีความรู้ด้านเนื้อหาวิชาศิลปะ สามารถออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียน มีความรู้ด้านการวัดและประเมินผลสำหรับนักเรียนที่หลากหลาย ควรฝึกให้นักศึกษาสามารถบูรณาการวิชาการศิลปะกับความรู้สาระวิชาอื่นๆ เพื่อช่วยพัฒนาด้านวิชาการให้กับนักเรียน นักศึกษาควรฝึกออกแบบกิจกรรมการสอนที่สร้างความสนใจ สนุกสนาน ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ฝึกแก้ปัญหาและพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสม และในการฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ควรมีประยุกต์ใช้ความรู้ในศาสตร์ศิลปะได้เป็นอย่างดี รักเด็ก ยืดหยุ่น เป็นตัวอย่างที่ดี เน้นให้นักเรียนเกิดความคิดสร้างสรรค์ เป็นตัวของตัวเองมากที่สุดและการจัดการเรียนรวมในโรงเรียน และผู้ปกครองควรเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอนให้ความร่วมมือกับครูผู้สอนในการพัฒนานักเรียน

2. ผลการสร้างรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม เป็นการสังเคราะห์แบบสัมภาษณ์และทฤษฎีการพัฒนารูปการจัดการเรียนรู้มาเป็นรูปแบบ KAPPA Model ดังตารางต่อไปนี้

ตาราง 1 การสังเคราะห์ข้อมูลเพื่อพัฒนารูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ

ทฤษฎีการพัฒนารูปแบบ การจัดการเรียนรู้	สภาพปัญหาและแนวทางพัฒนานักศึกษาครู (จากการสัมภาษณ์)	องค์ประกอบของรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ
1.หลักการแนวคิด	การสอนศิลปะในห้องเรียนรวมครูต้องมีความรู้ด้านเนื้อหาวิชาศิลปะและการศึกษาพิเศษ	ชั้นบูรณาการความรู้ (Knowledge integration)
2.วัตถุประสงค์		
3.เนื้อหาและกิจกรรมการเรียนรู้	ควรศึกษาสังเกตสภาพจริงของห้องเรียนรวมเพื่อวิเคราะห์ปัญหา	ชั้นวิเคราะห์ปัญหาในห้องเรียนรวม (Analyze Problems)
4.เทคนิคการสอน		
5.การวัดประเมินผล	ควรสามารถออกแบบกิจกรรมที่เหมาะสมกับนักเรียนที่มีความหลากหลาย	ชั้นวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (Planning)
(Joyce, Weil & Calhoun, 2004, ทัศนศึกษา 2561)	ควรมีทักษะการประยุกต์ใช้ศาสตร์และศิลป์ในการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนา	ชั้นฝึกฝนกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (Practice)

นักเรียนที่มีความหลากหลาย		
การประเมินผลการสอน ช่วยพัฒนาครูให้	มีสมรรถนะในการสอนที่ดีขึ้น	ขั้นประเมินและพัฒนาความสามารถ (Assessment and development)

องค์ประกอบของรูปแบบ มี 5 ขั้นมีรายละเอียดดังนี้

2.1 ขั้นบูรณาการความรู้ศิลปะและการจัดการเรียนรวม (Knowledge integration)

วัตถุประสงค์

1) เพื่อสร้างองค์ความรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ ให้มีความเข้าใจและเชื่อมโยงประเด็น ด้านเทคนิควิธีการสอนศิลปะ เนื้อหาวิชาศิลปะตามหลักสูตรแกนกลาง และการจัดการเรียนรวม โดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการและการสอนแบบร่วมมือ

2) เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะสามารถเชื่อมโยงประเด็นความรู้และบูรณาการด้านเทคนิควิธีการสอนศิลปะ เนื้อหาวิชาศิลปะตามหลักสูตรแกนกลาง และการจัดการเรียนรวม โดยใช้วิธีการสอนแบบบูรณาการและการสอนแบบร่วมมือ

วิธีการสอน

- 1) การสอนแบบบรรยาย
- 2) การเรียนรู้ด้วยการสืบค้น (Learning to Search)
- 3) การสะท้อนความคิด (Reflective thinking)
- 4) การอภิปราย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะมีความรู้ความเข้าใจ สามารถเชื่อมโยงองค์ความรู้และบูรณาการหลักการ ทฤษฎีทางด้านจิตวิทยา เข้าใจความหลากหลายของนักเรียนแต่ละประเภท มีแนวทางในการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนในห้องเรียนรวมอย่างเหมาะสม พร้อมสะท้อนแนวคิดในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมได้อย่างมีหลักการ

2.2 ขั้นวิเคราะห์ปัญหาในห้องเรียนรวม (Analyze Problems)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาปัญหาการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม
- 2) เพื่อวิเคราะห์แนวทางแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม
- 3) เพื่อปรับทัศนคติและทำความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนักเรียนที่มีความ

หลากหลายในห้องเรียนรวม

วิธีการสอน

- 1) การใช้กรณีศึกษา (Case study)
- 2) เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experiential Learning)
- 3) การสะท้อนความคิด (Reflective thinking)
- 4) การอภิปราย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเข้าใจธรรมชาติที่แท้จริงของนักเรียนในห้องเรียนรวม
- 2) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้เรียนรู้ปัญหาและลองกำหนดวิธีแก้ปัญหาในแต่ละ

กรณีที่พบ

- 3) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะมีความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับนักเรียนในห้องเรียนรวม

2.3 ขั้นวางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (Planning)

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อให้ให้นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะนำความรู้และปัญหาที่พบมาวิเคราะห์สร้างสรรค์

เป็นกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะที่เหมาะสมกับนักเรียนในห้องเรียนรวม

- 2) เพื่อให้ให้นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะนำกิจกรรมที่วางแผนไว้มาขยายเป็นแผนการ

จัดการเรียนรู้สำหรับนำไปใช้จริง

วิธีการสอน

- 1) การสะท้อนความคิด (Reflective thinking)

2) การให้คำปรึกษารายบุคคล

3) การอภิปราย

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะสามารถออกแบบเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะที่

เหมาะสมกับนักเรียนในห้องเรียนรวม

2) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะสามารถเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับ

นักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ถูกต้อง ครบถ้วนตามองค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้ และสามารถนำไปใช้ได้จริง

2.4 ขั้นการฝึกฝนกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (Practice)

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้นำแผนการจัดการเรียนรู้ที่ทำเอาไว้มาฝึก

ปฏิบัติการสอนในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลอง

2) เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการจัดการเรียนรู้

ศิลปะในห้องเรียนรวม

วิธีการสอน

1) การฝึกปฏิบัติ (Practice)

2) การใช้สถานการณ์จำลอง (Simulation)

3) การฝึกแสดงออกทางพฤติกรรม

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้มีประสบการณ์จัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่

มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ตามแผนการจัดการเรียนรู้ที่ได้สร้างขึ้น

2) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเกิดการเรียนรู้ผ่านการฝึกปฏิบัติ สามารถวิเคราะห์

อุปสรรคปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเอง

2.5 ขั้นการประเมินและพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม

(Assessment and Development)

วัตถุประสงค์

1) เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้รับการประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจ และการฝึกกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม ในรูปแบบที่หลากหลาย และให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการประเมิน

2) เพื่อให้ นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้นำผลการประเมินไปพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

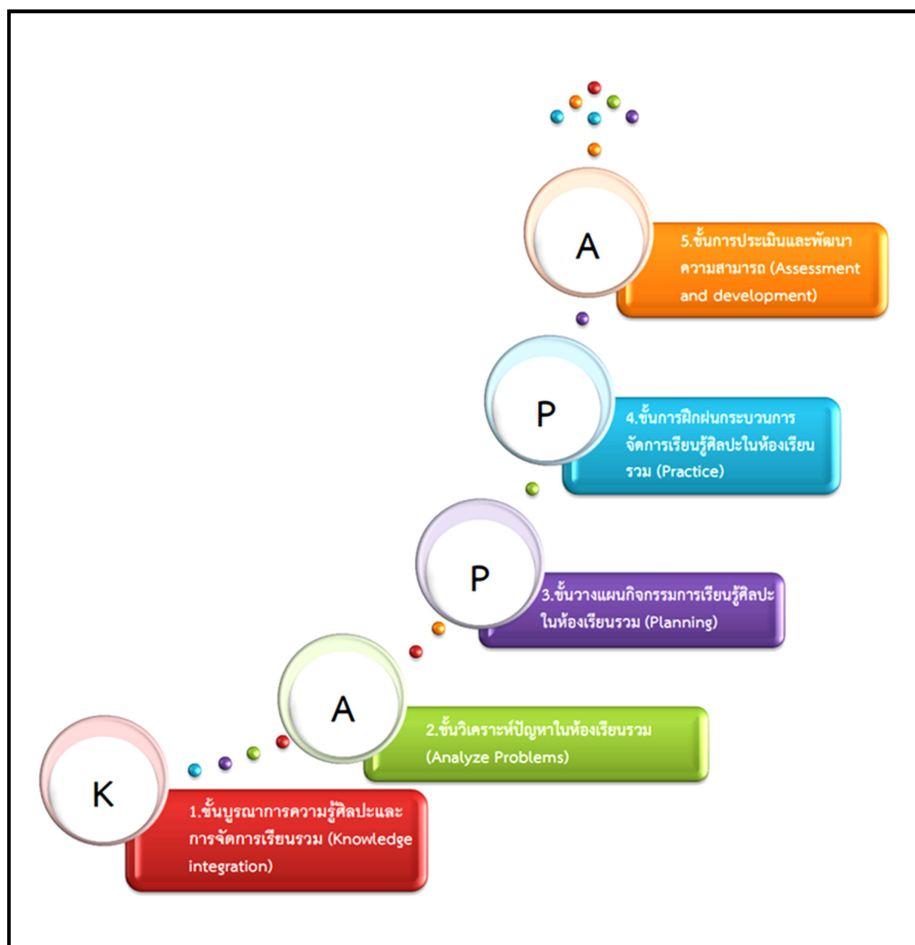
วิธีการสอน

- 1) การสอนแบบสัมมนา (Seminar)
- 2) การสะท้อนความคิด (Reflective thinking)
- 3) การระดมสมอง (Brain storming)

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้ประเมินตนเอง เพื่อนสมาชิกในห้องและอาจารย์ผู้สอนให้ข้อมูลย้อนกลับด้านความรู้ความเข้าใจ ความสามารถของตนเองในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม

2) นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้สะท้อนผลและวิเคราะห์ระดับความรู้ความเข้าใจ และความสามารถในการฝึกปฏิบัติจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมของตนเอง และของเพื่อน เพื่อนำไปพิจารณาหาแนวทางในการพัฒนาความสามารถด้านการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

ภาพที่ 2 รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะ
ให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม หรือ KAPPA Model

3. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ซึ่งผู้วิจัยนำ KAPPA Model ที่พัฒนาขึ้นไปเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้ทดลองสอนกับนักศึกษากลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ระยะเวลา 10 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 4 ชั่วโมง ตามตารางสอนรายวิชาการจัดการเรียนรู้ทัศนศิลป์ 1 ภาคเรียนที่ 1/2561 ซึ่งกิจกรรมการเรียนการสอนได้นำกระบวนการสอนทั้ง 5 ขั้นของ KAPPA Model มาจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการวัดและประเมินผลที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของกระบวนการสอนแต่ละขั้น โดยผลการทดลองใช้รูปแบบ สรุปได้ดังนี้

3.1 ผลการวัดความรู้ความเข้าใจด้วยข้อสอบอัตนัย จำนวน 6 ข้อ 30 คะแนน ทำการวัด

ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ด้วยแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมโดยใช้รูปแบบ KAPPA Model ในคาบเรียนที่ 1 และวัดหลังจากจบกระบวนการจัดการเรียนรู้ในคาบเรียนที่ 10 รายละเอียดดังตาราง 2 และตารางที่ 3

ตาราง 2 ผลการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(ก)	คะแนน		
	คะแนนก่อนเรียน(30)	คะแนนหลังเรียน(30)	คะแนนความก้าวหน้า
30 คน			
คะแนนเฉลี่ย	19.40	24.43	5.03
คะแนนสูงสุด	25	28	3
คะแนนต่ำสุด	14	18	4

ตาราง 3 เปรียบเทียบผลการวัดความรู้ความเข้าใจก่อนเรียนและหลังเรียน

คะแนน	N	M	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	19.40	2.73	-9.99*	0.00
หลังเรียน	30	24.43	3.20		

P<0.05

จากตาราง 2 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ยหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนและมีคะแนนความก้าวหน้าสูงขึ้นเฉลี่ย 5.03 คะแนน ส่วนในตาราง 3 เปรียบเทียบผลการวัดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียน พบว่าคะแนนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการประเมินตนเองในด้านการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม ประเมินก่อนและหลังการเรียนด้วยรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม หรือ KAPPA Model โดยใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ รายละเอียดดังตาราง 4

ตาราง 4 ผลการประเมินตนเองก่อนและหลังเรียนด้วยรูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

คะแนน	N	M	S	t	Sig.
ก่อนเรียน	30	3.32	0.62	-14.54*	0.00
หลังเรียน	30	4.17	0.66		

P<0.05

จากตาราง 4 พบว่ากลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจและสามารถนำไปสู่การปฏิบัติได้สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยผลการประเมินตนเองก่อนเรียนอยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.32 ในขณะที่ผลการประเมินตนเองหลังเรียนอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 4.17

3.3 ผลการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม เป็นการประเมินคุณภาพของการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมและความสามารถในการปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมในสถานการณ์จำลอง โดยมีเกณฑ์การประเมินที่คะแนนเต็ม 100 คะแนน รายละเอียดตามตาราง 5 และตาราง 6

ตาราง 5 ผลการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้

จำนวนกลุ่มตัวอย่าง(ก) 30 คน	คะแนน
คะแนนเฉลี่ย	80.70
คะแนนสูงสุด	90
คะแนนต่ำสุด	74

จากตาราง 5 พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย 80.70 อยู่ในระดับดีมาก คะแนนสูงสุด 90 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 74 คะแนน

ตาราง 6 ผลการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามเกณฑ์การประเมิน

ช่วงคะแนน	ผลการประเมิน	จำนวน(คน)	ร้อยละ
80 – 100	ดีมาก	3	10.00
70 – 79	ดี	14	46.66

60 – 69	ปานกลาง	13	43.33
50 – 59	พอใช้/ต้องปรับปรุง	-	
ต่ำกว่า 50	ไม่ผ่าน	-	

จากตาราง 6 พบว่ากลุ่มตัวอย่างทั้งหมดผ่านเกณฑ์การประเมิน โดยมีผลการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ในระดับดีจำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 46.66 รองลงมาได้ผลการประเมินในระดับปานกลางจำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 43.33 และระดับดีมากจำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 10.00

4. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ประเมินโดยกลุ่มตัวอย่างเพื่อตรวจสอบด้านคุณภาพของเนื้อหา ความเหมาะสมของกระบวนการและประโยชน์ที่เกิดกับนักศึกษา มีผลการประเมินดังนี้

4.1 ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ประเมินโดยใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 15 ข้อคำถาม รายละเอียดตามตาราง 7

ตาราง 7 ผลการประเมินความพึงพอใจในการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

หัวข้อที่ประเมิน	M	S	ร้อยละ	แปลผล
ด้านคุณภาพของเนื้อหาที่นำมาสอน				
1. เนื้อหาที่นำมาสอนมีความทันสมัย ครบคลุม และเข้าใจง่าย	4.47	0.56	89.33	มากที่สุด
2. มีการอธิบายและเชื่อมโยงประเด็นต่างๆในบทกับสถานการณ์จริง	4.43	0.56	88.67	มากที่สุด
3. มีการนำเสนอข้อมูลด้านจิตวิทยา ลักษณะเฉพาะของนักเรียนในแต่ละวัยประกอบการอธิบายในแต่ละประเด็น	4.27	0.68	85.33	มากที่สุด
4. มีแบบฝึกหัดให้คิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่อง	4.40	0.55	88.00	มากที่สุด
5. มีการนำเสนอข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ จากแหล่งเรียนรู้ทั้งในและต่างประเทศ	4.37	0.71	87.33	มากที่สุด
ด้านกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน				
6. เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองและนำมาอภิปรายในชั้นเรียน	4.70	0.53	94.00	มากที่สุด
7. มีการศึกษาจากแหล่งเรียนรู้จริง หรือสถานการณ์จำลอง เช่น สื่อคลิป	4.43	0.62	88.67	มากที่สุด

หัวข้อที่ประเมิน	M	S	ร้อยละ	แปลผล
วิดีโอ				
8. เน้นการอภิปรายรายกลุ่ม การวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน	4.60	0.55	92.00	มากที่สุด
9. มีสื่อการสอนที่หลากหลายและช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษา	4.40	0.66	88.00	มากที่สุด
10. มีการสาธิตการสอนและให้นักศึกษามีส่วนร่วม	4.43	0.62	88.67	มากที่สุด
ด้านประโยชน์ที่ได้รับ				
11. นักศึกษาสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการเรียนวิชาอื่น ๆ	4.57	0.56	91.33	มากที่สุด
12. นักศึกษาสามารถบูรณาการแนวคิดเพื่อไปจัดการเรียนรู้ศิลปะในโรงเรียนได้อย่างหลากหลาย	4.57	0.56	91.33	มากที่สุด
13. นักศึกษาสามารถออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการสอน ตลอดจนการวัดและประเมินผลได้	4.50	0.56	90.00	มากที่สุด
14. นักศึกษามีความเข้าใจพฤติกรรม และพัฒนาการของนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายในห้องเรียน	4.67	0.54	93.33	มากที่สุด
15. นักศึกษาสามารถแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมได้	4.30	0.64	86.00	มากที่สุด
ผลรวม	4.47	0.59	89.47	มากที่สุด

จากตาราง 7 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจต่อการใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.47 ร้อยละ 89.47 โดยหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุดคือ ข้อที่ 6 เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองและนำมาอภิปรายในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.70 ร้อยละ 94.00 รองลงมาคือ ข้อที่ 14 นักศึกษามีความเข้าใจพฤติกรรม และพัฒนาการของนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลายในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.67 ร้อยละ 93.33 และ ข้อที่ 8 เน้นการอภิปรายรายกลุ่ม การวิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นต่าง ๆ ร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 4.60 ร้อยละ 92.00 ตามลำดับ

4.2 ผลการสนทนากลุ่ม โดยผู้วิจัยได้ให้ผู้เข้าร่วมสนทนากลุ่มสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยมีกรอบประเด็นคำถาม 3 ข้อ ผลการวิเคราะห์เนื้อหาจากการสนทนากลุ่ม รายละเอียดดังตาราง 8

ตาราง 8 ผลการสนทนากลุ่ม

ประเด็นคำถาม	ผลการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
1. การจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม	การจัดการเรียนรู้มีการกำหนดประเด็นที่ให้นักศึกษาได้ค้นคว้าด้วยตัวเองและนำมาอภิปรายในชั้นเรียน มีขั้นตอนการจัดการเรียนรู้ที่สอดคล้องและต่อเนื่องกัน การศึกษาปัญหา และนำปัญหามานำเสนอในชั้นเรียนและช่วยกันเสนอแนะแนวทางการแก้ไขปัญหา มีแบบฝึกหัดให้นักศึกษาคิดวิเคราะห์ สร้างกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม และมีการนำกรณีศึกษามาเป็นตัวอย่างในชั้นเรียน พร้อมเสนอแนวทางการจัดการเรียนรู้สำหรับนักเรียนในห้องเรียนรวม เป็นการส่งเสริมประสบการณ์การเรียนรู้ ฝึกให้นักศึกษาคิดและแก้ปัญหาอยู่เสมอ
2. การบูรณาการเนื้อหาการสอน	เนื้อหาการสอนมีทั้งทฤษฎีทางจิตวิทยาพัฒนาการของเด็ก ประเภทของนักเรียนในห้องเรียนรวม การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ใช้รูปแบบการบูรณาการแบบสอดแทรกเนื้อหาพร้อมกับกระบวนการสอนที่เน้นการร่วมมือระหว่างนักเรียน สร้างสื่อการสอนและการวัดประเมินผลตามสภาพจริง การออกแบบเครื่องมือวัดและประเมินผลทางศิลปะสำหรับนักเรียนในห้องเรียนรวมที่มีความแตกต่างกัน โดยรวมแล้วเนื้อหาที่นำมาสอนครอบคลุมเชื่อมโยงบูรณาการทั้งทฤษฎี ทักษะปฏิบัติ สุนทรียะและศิลปวิจารณ์ แต่ต้องมีการเรียนรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม
3. การนำความรู้ไปประยุกต์ใช้	กลุ่มตัวอย่างได้รับประโยชน์อย่างมากในการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม เข้าใจความแตกต่างของนักเรียน สามารถนำความรู้ไปใช้ในการสอนจริง

จากตาราง 8 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวอย่างเข้าใจรูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม และสามารถปฏิบัติได้ตามวัตถุประสงค์ของรูปแบบผ่านแผนการจัดการเรียนรู้ 10 สัปดาห์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใน ด้านเนื้อหาการสอนกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะให้เพิ่มเติมความรู้เกี่ยวกับการจัดการเรียนรวม และสำหรับการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ กลุ่มตัวอย่างเข้าใจประเภทของนักเรียนในห้องเรียนรวม เข้าใจกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมและสามารถนำความรู้และทักษะที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนจริง

อภิปรายผลการวิจัย

1 รูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

รูปแบบการจัดการเรียนรู้ในขั้นที่ 1 บูรณาการความรู้ศิลปะและการจัดการเรียนรวม (Knowledge integration) การเชื่อมโยงความรู้เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกเพื่อสร้างความเข้าใจ ซึ่งสอดคล้องกับข้อมูลจากกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ในระยะที่ 1 ที่ว่า “การพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ ควรฝึกให้นักศึกษาสามารถบูรณาการความรู้สาระวิชาอื่นๆกับวิชาศิลปะเพราะศิลปะสามารถบูรณาการได้ทุกวิชา นักศึกษาควรฝึกออกแบบกิจกรรมการสอนที่สร้างความสนใจ สนุกสนาน ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ฝึกแก้ปัญหาและพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสม” ในด้าน Efland (2002) กล่าวว่าศิลปะคือการสร้างสรรค์ผลงานจากแรงบันดาลใจและจินตนาการในการใช้รูปร่างรูปทรงต่าง และการตีความของผู้ชมที่มีต่อผลงานศิลปะ เมื่อมีการบูรณาการกิจกรรมทางศิลปะจึงรวมเอาการรับรู้และการสร้างสรรค์เข้าไว้ด้วยกันอย่างมีเอกภาพนำไปสู่การพัฒนาความคิดขั้นสูงของนักเรียน ทั้งนี้ นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะจึงต้องมีความรู้ในด้านหลักสูตรและจิตวิทยาเพื่อเข้าใจความแตกต่างของนักเรียน เข้าใจพฤติกรรมของเด็กที่มีความต้องการพิเศษ สามารถออกแบบกิจกรรม วัดและประเมินผล การเรียนรู้ได้ ซึ่งถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการผลิตครูศิลปะให้มีความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสอดคล้องกับ Bobick (2008) ที่ระบุว่า ครูต้องมีการเตรียมการก่อนการจัดการเรียนรู้เป็นอย่างดีทั้งหลักสูตร เนื้อหา วัสดุอุปกรณ์ การสร้างประสบการณ์ทางศิลปะแบบร่วมมือช่วยให้นักเรียนได้มีอิสระในความคิด สามารถเรียนรู้ได้ตามวัยและลักษณะที่แตกต่างกัน สร้างการมีส่วนร่วมในประสบการณ์ทั้งที่บ้านและโรงเรียน ครูสังเกตพฤติกรรมในการประเมินผล ให้คะแนนทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ส่วนนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะควรได้รับการฝึกอบรมและเตรียมพร้อมในด้านการสอนศิลปะแบบร่วมมือด้วย

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ปัญหาในห้องเรียนรวม (Analyze Problems) มีความสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างองค์ความรู้ให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ โดยเป็นการเปิดโอกาสให้นักศึกษาได้ศึกษาพฤติกรรมของนักเรียนรวมถึงสภาพปัญหาจากห้องเรียนจริงและนำปัญหาที่พบมาวิเคราะห์เพราะออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ก็นำไปสู่การแก้ปัญหาผ่านกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะ สอดคล้องกับสุรางค์ ไคว์ตระกูล (2559) ที่กล่าวว่าพฤติกรรมของแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันไปตามประสบการณ์ที่สะสม ครูต้องพยายามศึกษาหาสาเหตุของพฤติกรรมซึ่งจะเป็นวิธีการช่วยเหลือนักเรียนที่มีปัญหา และในข้อเสนอของผู้ให้สัมภาษณ์ในระยะที่ 1 ที่ระบุว่า “ควรมีการให้นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้สังเกตการณ์สอน และฝึกปฏิบัติการสอนในห้องเรียนรวม เพราะจะช่วยให้นักศึกษาได้ประสบการณ์ตรง นำปัญหาไปวิเคราะห์เพื่อหาวิธีแก้ปัญหา อีกทั้งเป็นการปรับทัศนคติที่ถูกต้องเกี่ยวกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษให้กับนักศึกษาครูศิลปะ”

ขั้นที่ 3 วางแผนกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (Planning) ในขั้นนี้นักศึกษาวิชาชีพครู ศิลปะจะได้นำความรู้และประสบการณ์ มาออกแบบเป็นกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างสื่อการสอน และการวัดประเมินผลสำหรับผู้เรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม โดยการจัดการเรียนรู้ในขั้นนี้ผู้สอน กระตุ้นให้นักศึกษาได้นำความรู้ในด้านพัฒนาการของเด็ก ลักษณะของนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ ปัญหา อุปสรรคในห้องเรียนรวม มาใช้เป็นพื้นฐานในการสร้างกิจกรรมการเรียนรู้ มีการศึกษาจาก Case study อภิปรายกลุ่ม วิเคราะห์ วิจัยงานร่วมกันเพื่อให้นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะตกผลึกความคิดและนำไปสู่การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวมและนำไปใช้ได้จริง สอดคล้องกับข้อมูลจากการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างในระยะที่ 1 ที่ว่า “ควรพัฒนานักศึกษาในรายวิชานี้โดยฝึก การออกแบบกิจกรรมการสอนให้เร้าความสนใจ สนุกสนาน ฝึกเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ฝึกแก้ปัญหาใน ห้องเรียน และพัฒนาสื่อการสอนให้เหมาะสมกับนักเรียน” สะท้อนให้เห็นถึงกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับ ปริญญาตรี วิชาชีพครู(สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2554) ที่ระบุว่าบัณฑิตต้องมีความตระหนักรู้ หลักการและทฤษฎีในองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ ทั้งการบูรณาการข้ามศาสตร์ และการบูรณาการ กับโลกแห่งความเป็นจริง และในด้านการจัดการเรียนรู้ ต้องมีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ในวิชาเอกที่ จะสอนอย่างบูรณาการ และสอดคล้องกับสำคัญของวิชาศิลปะในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานตามที่ ประไพลิน จันทน์หอม (2564) สรุปว่า ปัจจุบันยังมีความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างมาก ครูจึงต้องมีหน้าที่ รับผิดชอบต่อคุณภาพนักเรียน ซึ่งศิลปศึกษาในฐานะ 1 ใน 8 กลุ่มสาระของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐาน ครูผู้สอนจะต้องพัฒนานักเรียนด้วยกิจกรรมศิลปะให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขั้นที่ 4 การฝึกฝนกระบวนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม (Practice) ในกระบวนการนี้ เป็น การสร้างประสบการณ์ให้กับนักศึกษาวิชาชีพครูก่อนจะออกไปสอนจริงในห้องเรียนรวม โดยนำองค์ความรู้ การศึกษาสภาพปัญหาและการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายใน ห้องเรียนรวม มาทดลองปฏิบัติ ฝึกจัดการเรียนรู้ในห้องเรียนจริง หรือห้องเรียนจำลอง สอดคล้องกับ มาตรฐานวิชาชีพครูศิลปะของ National Art Education Association (2009) ที่เสนอว่า ครูผู้สอนศิลปะ สะท้อนให้เห็นถึงระบบการเรียนการสอนจากการปฏิบัติของตนเอง ซึ่งขั้นการฝึกฝนกระบวนการจัดการเรียนรู้ ศิลปะในห้องเรียนรวมนี้ ไม่เฉพาะการฝึกปฏิบัติในรายวิชา แต่ควรนำไปสู่การฝึกปฏิบัติการสอนในโรงเรียน เมื่อนักศึกษาเข้าสู่กระบวนการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ตามข้อเสนอแนะของกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ในระยะ ที่ 1 ที่ระบุว่า “ในการเรียนรู้ในมหาวิทยาลัยควรใช้เวลา 1 ภาคเรียนเพื่อเรียนรู้ทฤษฎี วิธีการปฏิบัติ ฝึกทักษะ การแก้ปัญหา ส่วนการฝึกประสบการณ์วิชาชีพครูควรให้นักศึกษาได้ฝึกปฏิบัติการสอนในห้องเรียนรวมเพื่อ สร้างความคุ้นเคย สร้างประสบการณ์ นำไปพัฒนาการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลาย ได้อย่างเหมาะสม”

ขั้นที่ 5 การประเมินและพัฒนาความสามารถ (Assessment and Development) การประเมินผล คือ การประเมินความรู้ความเข้าใจและความสามารถในการทดลองปฏิบัติการสอนศิลปะในห้องเรียนรวมของ นักศึกษาวิชาชีพครู รวมถึงการประเมินตนเองเพื่อนำผลการประเมินมาพัฒนารายบุคคล มีการให้ข้อมูล

ย้อนกลับด้วยการให้ข้อเสนอแนะปรับปรุงแผนการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อเสนอแนะพร้อมแนวทางการพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ การเตรียมสื่อการสอน การวัดประเมินผล ทั้งนี้ในกระบวนการขั้นที่ 5 ผู้เรียนและผู้สอนร่วมกันประเมินและอภิปรายผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาความสามารถของนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะรายบุคคล สอดคล้องกับศรียา นิยมธรรม (2544) ที่กล่าวว่า ครูศิลปะต้องหาแนวทางปรับปรุงแก้ไขการสอนให้ดีขึ้นตามวัตถุประสงค์การศึกษา การประเมินผลการเรียนวิชาศิลปศึกษามีความสำคัญ ในด้านการวัดพัฒนาการของนักเรียนในด้านการสร้างสรรค์สุนทรียภาพ การรับรู้ อารมณ์ สติปัญญา สังคม และการวัดพฤติกรรมที่เกิดจากการเรียนการสอนวิชาศิลปะ ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ความคิด ความนิยมในศิลปะ เจตคติ ทักษะและการนำไปใช้

2. ผลการทดลองใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

2.1 ผลการวัดความรู้ความเข้าใจการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ด้วยข้อสอบอัตนัยจำนวน 6 ข้อ 30 คะแนน เป็นข้อคำถามด้านความรู้ ความเข้าใจ และวิเคราะห์ อภิปราย ถึงปัญหาและแนวทางแก้ปัญหา ในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม พบว่า ก่อนเรียนกลุ่มตัวอย่างมีคะแนนเฉลี่ย 19.40 ($S=2.73$) และหลังเรียนมีคะแนนเฉลี่ย 24.43 ($S=3.20$) สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับผลการประเมินตนเองในการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน โดยก่อนเรียนมีค่าเฉลี่ย 3.32 ($S=0.62$) และหลังเรียนมีค่าเฉลี่ย 4.17 ($S=0.66$) ซึ่งสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ชี้ให้เห็นว่าก่อนใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม หรือ KAPPA Model ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ ขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ดังที่ Reavis (2009) ระบุว่าครูศิลปะจำนวนมากไม่ได้เตรียมพร้อมมากพอที่จะสอนผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษในวิชาศิลปะ ในขณะที่วิชาศิลปะมีความสำคัญต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และมีข้อเสนอแนะว่าครูศิลปะควรได้รับการฝึกอบรมหลักสูตรการสอนเฉพาะสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ และหลังจากผู้วิจัยได้ทดลองใช้ KAPPA Model นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะมีความรู้ความเข้าใจ สามารถคิดวิเคราะห์สภาพปัญหาและวิธีการแก้ไขปัญหาการสอนศิลปะในห้องเรียนรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.2 ผลการประเมินกระบวนการจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ซึ่งประเมินด้าน คุณภาพของการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวม ความสามารถในการปฏิบัติการสอน และพฤติกรรมการสอนและบุคลิกภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ พัทรินทร์ รุจจิราณุกุล อัจฉนา แพทย์ศาสตร์และสุรียมาศ สุขกลี (2565) ที่นำเสนอไว้ว่า แนวทางในการส่งเสริมสมรรถนะนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู ควรประเมินด้านวิชาการความรู้ ด้านทักษะการสอนและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ทางวิชาชีพโดย

ให้ความสำคัญกับด้านวิชาการมากที่สุด รองลงมาคือด้านทักษะการสอนและด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามลำดับ ซึ่งผลการประเมินกลุ่มตัวอย่างมีค่าเฉลี่ยที่คะแนน 80.70 อยู่ในระดับดีมาก คะแนนสูงสุด 90 คะแนน และคะแนนต่ำสุด 74 คะแนน เป็นผลมาจากกระบวนการเรียนรู้ด้วยรูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม KAPPA Model ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น สอดคล้องกับโรดแมปในการเตรียมครูศิลปศึกษาของ UNESCO (2006) ที่ระบุว่า การที่นักศึกษาจะเป็นครูที่ดีนั้นจะต้องมีโปรแกรมฝึกหัดครูที่มีประสิทธิภาพ เชื่อมโยงความรู้เดิมประสบการณ์ในชีวิตและบทบาทของครูในอนาคต ครูศิลปศึกษาจำเป็นต้องเข้าใจ บทบาทหน้าที่ของครูและวิธีการเจรจาต่อรองกับนักเรียนในฐานะนักศึกษาฝึกสอน นอกจากนี้การใช้เทคโนโลยีในการสอนก็จำเป็นอย่างยิ่งต่อการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โดยทั่วไปครูศิลปะควรมีความรู้ในการสร้างงาน ศิลปะ วิเคราะห์ ตีความและตัดสินคุณค่างานศิลปะ มีความรู้เรื่องประวัติศาสตร์ศิลปะ มีความรู้ในการวางแผนการเรียนการสอนศิลปศึกษา มีความรู้ในการใช้วัสดุอุปกรณ์ในการสอนศิลปศึกษา และมีความรู้ในการวัด ประเมินผลการสอนศิลปศึกษา และยังสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพครูศิลปะ สำหรับผู้จบ การศึกษาวิชาชีพครูศิลปศึกษา ของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2554) ในด้านทักษะการจัดการ เรียนรู้ ได้แก่ 1) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ศิลปะที่มี รูปแบบหลากหลายทั้งรูปแบบที่เป็นทางการ (Formal) รูปแบบกึ่งทางการ (Non-formal) และ รูปแบบไม่เป็นทางการ (Informal) อย่างสร้างสรรค์ 2) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับผู้เรียนที่หลากหลาย ทั้งที่มีความสามารถพิเศษ ที่มีความสามารถปานกลาง และที่มีความต้องการพิเศษอย่างมีนวัตกรรม 3) มีความเชี่ยวชาญในการจัดการ เรียนรู้ในวิชาเอกศิลปศึกษาอย่างบูรณาการ

3. ผลการประเมินรูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการ เรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม

จากการประเมินความพึงพอใจการจัดการเรียนการสอนโดยใช้รูปแบบการพัฒนา นักศึกษาวิชาชีพครู ศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ย 4.47 ($S = 0.59$) ร้อยละ 89.47 โดยหัวข้อที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจมากที่สุด คือ ข้อที่ 6 เปิดโอกาสให้นักศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลด้วยตนเองและนำมาอภิปรายในชั้นเรียน มีค่าเฉลี่ยที่ 4.70 ร้อยละ 94.00 รองลงมาคือ ข้อที่ 14 นักศึกษามีความเข้าใจพฤติกรรม และพัฒนาการของนักเรียนที่มีความ แตกต่างหลากหลายในห้องเรียน มีค่าเฉลี่ย 4.67 ร้อยละ 93.33 และ ข้อที่ 8 เน้นการอภิปรายรายกลุ่ม การ วิเคราะห์ สังเคราะห์ประเด็นต่างๆร่วมกัน มีค่าเฉลี่ย 4.60 ร้อยละ 92.00 ตามลำดับ และการสนทนากลุ่มใน ประเด็นด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการบูรณาการเนื้อหาการสอนและการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ สะท้อนให้ เห็นว่านักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้รับการพัฒนาให้มีความเข้าใจในความหลากหลายของนักเรียนในห้องเรียน รวม ไปจนถึงความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความแตกต่างหลากหลาย โดย กระบวนการจัดการเรียนรู้แบบ KAPPA Model เน้นให้นักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะได้มีการศึกษาความรู้ที่เน้น การวิเคราะห์ข้อมูล เปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นผ่านการอภิปราย และสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง

สามารถออกแบบกระบวนการจัดการเรียนรู้ สร้างสื่อการสอน ตลอดจนสร้างเครื่องมือในการวัดและประเมินผลนักเรียนในห้องเรียนรวมได้อย่างเหมาะสม สอดคล้องกับ National Art Education Association (2009) ที่เสนอไว้ว่า ครูผู้สอนศิลปะต้องมีความเข้าใจอย่างละเอียดลึกซึ้งในบริบทของทัศนศิลป์ ครูศิลปะเข้าใจลักษณะความสามารถและรูปแบบการเรียนรู้ของนักเรียน ครูผู้สอนศิลปะใช้ความรู้ของนักเรียนในการวางแผนการเรียนการสอนที่เหมาะสม ครูผู้สอนศิลปะสะท้อนให้เห็นถึงระบบการเรียนการสอนจากการปฏิบัติของตนเอง ครูผู้สอนศิลปะมีความร่วมมือและทำงานร่วมกับนักการศึกษาคนอื่นๆ ได้ ครูผู้สอนศิลปะพัฒนาวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่เป็นครูศิลปะ และครูศิลปะสร้างหนทางการเติบโตในวิชาชีพของตัวเองอยู่เสมอ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้

1.1 ผู้สอนหลักสูตรศิลปศึกษาในระดับอุดมศึกษาสามารถปรับรูปแบบกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้รูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียน หรือ KAPPA Model ในรายวิชาที่เกี่ยวข้อง จัดกิจกรรมให้มีความยืดหยุ่นตามหลักสูตรของแต่ละสถาบันและจัดกิจกรรมโดยใช้ระยะเวลาตามความเหมาะสม

1.2 การนำรูปแบบการพัฒนานักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียน หรือ KAPPA Model ไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนรู้สำหรับนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะ ควรมีการวัดระดับความรู้ความเข้าใจและทัศนคติของผู้เรียนก่อน เพื่อผู้สอนจะได้ปรับเพิ่มหรือลดเนื้อหาและกิจกรรม ตามที่ผู้เรียนสนใจหรือต้องการศึกษาเพิ่มเติมเป็นพิเศษ

1.3 ควรมีการวัดพัฒนาการด้านความรู้ความเข้าใจและทักษะปฏิบัติการจัดการเรียนรู้ของนักศึกษาวิชาชีพครูศิลปะเป็นระยะ โดยผู้สอนอาจมีการสร้างเครื่องมือวัดและประเมินผลที่ใช้กำกับติดตามพัฒนาการด้านความรู้และทักษะการจัดการเรียนรู้ศิลปะในห้องเรียนรวมของผู้เรียน รวมถึงมีการติดตามในช่วงระยะยาวไปจนถึงกระบวนการฝึกปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาหรือเมื่อนักศึกษาได้ปฏิบัติการสอนจริงในโรงเรียน

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 มีการวิจัยและพัฒนา รูปแบบการพัฒนาครูศิลปะเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ศิลปะให้กับนักเรียนที่มีความหลากหลายในห้องเรียนรวม เพื่อให้ครูประจำการที่ปฏิบัติการสอนในโรงเรียน ได้พัฒนาตนเองและสามารถจัดการเรียนรู้ศิลปะสำหรับนักเรียนที่มีความหลากหลายได้อย่างมีประสิทธิภาพ เกิดประโยชน์และผลสัมฤทธิ์สูงสุดต่อนักเรียน

เอกสารอ้างอิง

- ทิตนา แคมมณี. (2561). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ*. พิมพ์ครั้งที่ 22. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ประไพลิน จันทน์หอม.(2564). การศึกษาการจัดการเรียนรู้ศิลปะเพื่อพัฒนาทักษะผู้เรียนในศตวรรษที่21. *วารสารครูพิบูล*, 8(2), 255.
- พัชรินทร์ รุจิรานุกูล อัฐณา แพทย์ศาสตร์ และสุริย์มาศ สุขกลี.(2565).แนวทางการสร้างเสริมสมรรถภาพของนักศึกษาฝึกประสบการณ์วิชาชีพครู มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี. *วารสารวิจัยราชภัฏกรุงเทพ*. 9(2), 91.
- วลิตา อุ่นเรือน. (2563). *การพัฒนาแบบการจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีการสร้างความรู้ด้วยการปฏิสัมพันธ์ทางสังคมร่วมกับแนวคิดการเรียนรู้ตามสภาพจริง เพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการความรู้ที่เน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลสำหรับนักศึกษาครู*. [วิทยานิพนธ์การศึกษาดุสิตบัณฑิตสาขาวิชาหลักสูตรและการสอน]. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ศรียา นิยมธรรม. (2540). *การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. เลิฟแอนด์เลิฟเพรส.
- สุรางค์ ไคว่ตระกูล.(2559). *จิตวิทยาการศึกษา*. สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2565). *ระบบสารสนเทศด้านการศึกษาพิเศษและการศึกษาสงเคราะห์*. สืบค้น 25 กุมภาพันธ์ 2566, เข้าถึงได้จาก
http://106.0.176.62/specialbasic/report_guest.php
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2554). *มาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตรห้าปี)*. สืบค้น 12 กุมภาพันธ์ 2557, เข้าถึงได้จาก
www.mua.go.th/users/tqf-hed/news/FilesNews/.../education5year_m1.pdf
- Bobick, B. (2008). *A study of Cooperative Art Education in Elementary Art Classrooms*. Doctoral dissertation, the Graduate Faculty, University of Georgia. Accessed May 15, 2015. Available from https://getd.libs.uga.edu/.../bobick_bryna_200805_edd.pdf
- Efland, A. (2002). *Art and Cognition: Integrating the visual arts in the curriculum*. Teachers College Press.
- Joyce,B. and Weil, M, & Calhoun, E.(2004). *Models of teaching*. Allyn and Bacon.

- National Art Education Association. (2009). *Professional Standards for Visual Arts Educators*. Accessed July 1, 2014. Available from www.arteducators.org/research/NAEA_Art_Ed_Std.pdf
- Open Society Foundation. (2019). *The Value of Inclusive Education*. Accessed February 27, 2000. Available from <https://www.opensocietyfoundations.org/explainers/value-inclusive-education>.
- Reavis, L. J. (2009). *Art Teacher Preparation for Teaching in an Inclusive Classroom: A Content Analysis of Pre-Service Programs and a Proposed Curriculum*. [Master of Art Education]. Georgia State University.
- Sakarneh, M. & Abu Nair, N. (2014). Effective Teaching in Inclusive Classroom: Literature Review. *Journal of Education and Practice*, 5(24) , 30.
- UNESCO. (2006). *Road Map for Arts Education In The World Conference on Arts Education: Building Creative Capacities for the 21st Century Lisbon, 6-9 March 2006*. Accessed February 28, 2015. Available from http://www.unesco.org/new/fileadmin/htMULTIMEDIA/HQ/CLT/CLT/pdf/Arts_Edu_RoadMap_en.pdf.